

OPETTAJA

Tehtävä 3. Kivikautisen Hedenhösin perheen aika

Tehtävän tavoitteena on saada oppilaat miettimään, milloin ja miten ihmiset elivät maailmanperintöalueellamme jääkauden aikana. Missä ja miten he asuivat ja kuinka kauan sitten?

Materiaali: Lähtökohtana voidaan käyttää vierailupaikkaa, esimerkiksi luola, rökkiötä, kaivausta tai pelkkää faktalehtistä.

Tehtävä 1. Ihmiset jääkauden aikana ja sen jälkeen

Fakta. Yksi maailman korkeimmista mitatuista muinaisista rantaviivoista sijaitsee Skulebergetillä. Rantaviiva on 286 metriä merenpinnan yläpuolella. Rantalinja sijaitsi 9 600 vuotta sitten Skulebergetin

nykyisen huipun kohdalla. Maa kohoaa tällä hetkellä kahdeksan millimetriä vuodessa. Skulebergetin Kungsgrottan-luola on 185 metriä nykyisen rantaviivan yläpuolella. Vuoren ulkonemalta noin 15 metriä luolan alapuolelta (eli 170 metrin korkeudelta) löydettiin muutama vuosi sitten kvartsin jäämiä, mikä todistaa muinaisten ihmisten oleskelleen alueella. Siispiä ihmissiä asui Ruotsin Ångermanlandin rannikolla jo niihin aikoihin.

Miettimistä ryhmässä!

- Minkä takia ihmiset oleskelivät tällä alueella niihin aikoihin? Millä he elivät?
- Mitä tiedätte muista ihmisasutuksen jäljistä Skandinavian pohjoisosien jäätiköitymisen ajalta? Milloin aikaisintaan ihmiset elivät tällä alueella?

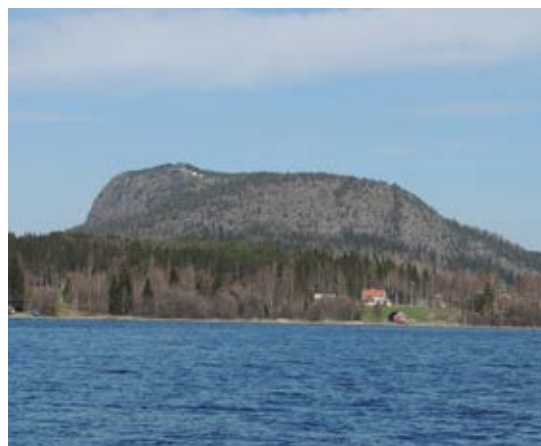
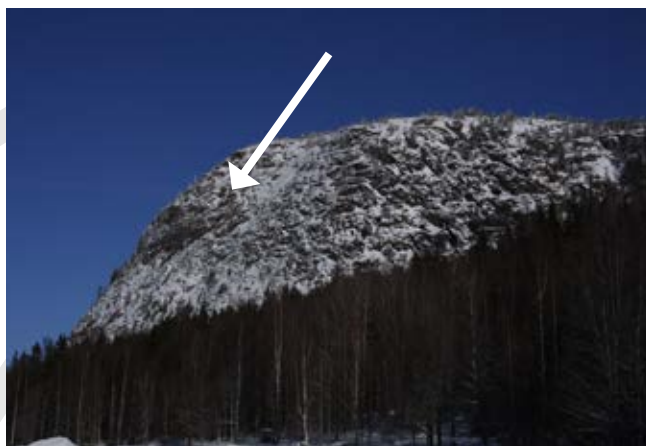

Foto: Thomas Birkö

Kaksi näkymää Skulebergetistä. Valkoinen nuoli osoittaa Kungsgrottan-luolaan.

OPETTAJA

Tehtävä 2. Susiluola

Lukekaa **faktalehti I15!**

Tutkikaa oikeanpuoleista karttaa ja alhaalla olevaa kasvillisuuskarttaa.

Miettimistä ryhmässä!

- Ketkä asuivat täällä ja millä he elivät?
- Minkä takia ihmiset oleskelivat tällä alueella niihin aikoihin? Millä he elivät?
- Minkälainen oli ilmasto ja miltä luonto näytti?

Lehtimetsä = vaaleanvihreä,
havumetsä = tummanvihreä,
koivumetsä = keltainen,
tundra = beige

Jäätikön, meren ja kasvillisuusvyöhykkeiden levinneisyys Eem-interglasiaalia seuranneissa tärkeissä vaiheissa. Kartat ovat osittain hypoteettisia, koska useimmista vaiheista ei ole saatavilla riittävästi tietoa. Viimeisen kartan osoittaman tilanteen jälkeen mannerjäätikkö laajeni suurimmilleen. (M49)

Kuvat teoksesta
"Hav och kust" ISBN
91-87760-13-4 Bra
Böckers bokförlag

OPETTAJA

Tehtävä 3. Rakentakaa ja esittäkää

Tehtävässä 3 oppilaat rakentavat pienoismallin luolasta ja kertovat tai näyttelevät pienen teatteri- tai draamaesityksen neandertalinihmisten elämästä Susiluolassa jääkauden aikana.

Laatikaa kolmiulotteinen malli Susiluolasta ja sen lähiympäristöstä. Kertokaa ihmisistä, jotka oleskeli-
vat tässä ilmastossa ja millä he elivät!

Tehtävä 4. Mammutit

Tehtävässä 4 oppilaat voivat syventyä jääkauteen eläimistöön. He voivat etsiä itsenäisesti lisätietoa jääkauden eläimistä käyttämällä kirjoja tai nettiä. He voivat lisäksi havainnollistaa eläimiä rakentamalla, maalaamalla tai kuvailemalla niitä.

Etsikää lisää tietoa jääkauden aikaisesta elämästä ja senaikaisista eläimistä. Mitä Susiluolassa oleskelleet ihmiset ovat voineet metsästää mammuttien lisäksi?

Käyttäkää **faktalehteä I 14**.

Foto: Thomas Brkö

Opettajien rakentama malli Susiluolasta koulutuspäivän aikana Trysundassa.